

**T.C. MALTEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ÖZEL HUKUK ANABİLİM DALI**

**ANONİM ŞİRKETİN YÖNETİM KURULU ÜYELERİNE KARŞI
SORUMLULUK DAVASI**

YÜKSEK LİSANS ÖDEVİ

UMUT PEKTAŞ

181102104

Doç. Dr. Emrullah KERVANKIRAN

İstanbul, 2019

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	ii
KISALTMALAR LİSTESİ.....	iii
GİRİŞ.....	iv
1. Sorumluluk	5
1.1. Genel Olarak.....	5
2. Sorumluluk Davasında Taraflar	5
2.1. Aktif Dava Ehliyeti	5
2.2. Pasif Dava Ehliyeti.....	7
3. Yönetim Kurulu Üyeleri ile Anonim Şirket Tüzel Kişiliği Arasındaki İlişkinin Hukuki Niteliği.....	7
4. Yönetim Kurulu Üyelerinin Akdi Hukuki Sorumluluğunun Şartları	9
4.1. Genel Olarak Akdi ve Haksız Fiil Hukuki Sorumluluğunun Şartları.....	9
5. Sorumluluk Davası Açılma Kararı	10
6. Sorumluluk Davasında Şirketin Temsili.....	11
6.1. Yönetim Kurulunun Temsil Yetkisinin Kabul Edildiği Haller	11
6.2. Yönetim Kurulunun Temsil Yetkisinin Kabul Edilmediği Haller.....	11
7. Sorumluluk Davasında Uygulanacak Usul Kuralları.....	12
7.1. Görev.....	12
7.2. Yetki.....	12
SONUÇ.....	14
KAYNAKÇA.....	15

KISALTMALAR LİSTESİ

BAM	: Bölge Adliye Mahkemesi
bkz.	: bakınız
eTTK	: 6762 sayılı eski Türk Ticaret Kanunu
E.	: Esas
f	: fıkra
HD.	: Hukuk Dairesi
K.	: Karar
m.	: madde
s.	: sayfa
S.	: Sayı
T.	: Tarihli Kararı
TBK	: 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu
TMK	: 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu
TTK	: 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu
vd.	: ve devamı
Yarg.	: Yargıtay

GİRİŞ

Gelişen toplum yapısı ve teknolojik gelişmeler tüm hayatımıza yön verdiği gibi ticaret hayatı da etkilemiş ve değiştirmiştir. Kanun koyucuyu değişiklikler ve güncellemeler yapmaya, yeni doğan ihtiyaçları karşılayacak pratik çözümler sunmaya iten gelişmeler yaşanmıştır.

Ticari hayatta önemli bir yere sahip olan anonim şirketlerin organı olan yönetim kurulunun yetki ve görevleri bulunmaktadır. Yönetim kurulunun işlemleri nedeniyle şirketin zarara uğraması durumu söz konusudur. Bu zararların tazmini noktasında birtakım haklar, sorumluluklar ve davalar yeniden düzenlenmiştir.

Bu çalışmada anonim şirketin, yönetim kurulu üyelerine karşı açtığı sorumluluk davası, aralarındaki hukuki ilişki, sorumluluk davasındaki taraflar, dava açılmasına karar verilmesi ve davada şirketin temsili noktasındaki sorunlar ve olasılıklar vurgulanmıştır. İnceleme sadece anonim şirketin, yönetim kurulu üyelerine açabileceği sorumluluk davasıyla kısıtlı olarak yapılmıştır.

ANONİM ŞİRKETİN YÖNETİM KURULU ÜYELERİNE KARŞI SORUMLULUK DAVASI

1. Sorumluluk

1.1. Genel Olarak

Anonim şirketin, medeni haklarını kullanabilmesi için organlara sahip olması ve bu organlar aracılığı ile iradesini açıklaması gerekir (TMK m. 365). Anonim şirkette bu organ yönetim kurulumdur (TTK m. 365). Yönetim kurulunun aldığı karar ve yaptığı işlemlerden dolayı sorumluluk, kural olarak şirket tüzel kişiliğine aittir. Buna göre, yönetim kurulu üyelerinin görev ve yetkileri kapsamında yaptıkları hukuki işlemlerden olduğu kadar, şirketi temsilen görev yaptıkları sırada 3. kişilere karşı işledikleri haksız fiillerden de şirket tüzel kişiliği sorumludur¹. Ancak, yönetim kurulu üyeleri, bazı durumlarda gerek şirkete gerekse pay sahipleri ve şirket alacaklılara karşı bireysel olarak² ve yönetim kurulu üyeleri müteselsilen sorumlu tutulmaktadır³.

2. Sorumluluk Davasında Taraflar

2.1. Aktif Dava Ehliyeti

Anonim şirketin uğramış olduğu zararın türü yani doğrudan zarar ya da dolayısıyla zarar olması davacıların belirlenmesinde önemlidir. Bu bakımdan aktif dava ehliyetini zarar görenlerin uğradığı zararın türüne göre belirlemek gerekir. Bu bağlamda; aktif dava ehliyeti şirketin dava hakkı, pay sahiplerinin dava hakkı ve alacaklıların dava hakkı olmak üzere üçe ayrılmaktadır. Şirketin dava hakkı TTK'nun

¹ DİNÇ, Serhan, Ticaret Hukuku Bilgisi, Seçkin Yayınevi, İstanbul 2017, s. 384.

² ARSLAN, İbrahim, Anonim Şirket Yönetim Kurulu Aleyhine Sorumluluk Davası Açılması Kararı ve Açılacak Davada Şirketin Temsili, Başkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Temmuz 2016, Cilt 2, Sayı 2, s. 11-35.

³ ÇEKER, Mustafa, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na Göre Ticaret Hukuku, Karahan Kitapevi, Yenilenmiş 8. Bası, Adana 2014, s. 333; ÇAMOĞLU, Ersin, Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu, Vedat Kitapçılık, 3. Bası, İstanbul 2010.

555. Maddesine göre şirketin iflası hali dışında her durum için geçerli olup şirket davacı sıfatına sahip olarak dava açabilecektir⁴.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda şirketin ve ortakların ve şirket alacaklarının dava hakları 555. ve 556. maddelerinde düzenlenmiştir⁵.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun m. 555 hükmüne göre şirketin zararı nedeniyle şirket aktif dava ehliyetine sahiptir⁶. Böylelikle aktif dava ehliyetine sahip olan şirket uğramış olduğu şirket zararını TTK'nun 553. ve 554. maddeye dayanarak yönetim kurulu üyelerinden talep ve dava edebilecektir⁷.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda doğrudan ve dolaylı zarar ayırımına yer verilmemiştir. Oysaki 6762 sayılı eski TTK'nun 309. Maddesinde doğrudan ve dolaylı zarar ayırımına yer verilmiştir. Şirket doğrudan uğradığı zararlar için sorumluluk davası açabilir; çünkü şirketin TTK'nun 553 vd. hükümler gereğince dolayısıyla zarara uğrama ihtimali yoktur. Ancak TTK'nun 553 hükmü hem doğrudan hem de dolaylı zararlarla ilgili olarak uygulanır⁸. Şirketin TTK'nun 555. maddenin 2. f. gereğince uğradığı zarara karşı hareketsiz kalıp dava açmaması durumunda şirketin yerine pay sahibinin sorumluluk davası açabileceğine yer verilmiştir. Pay sahiplerince açılacak davada dava giderleri davalılara (yönetim kurulu üyeleri veya diğer ilgilileri) yükletilmediği durumlarda davacı pay sahibinin mağdur olması önlenmek istemiştir. Bu kapsamda davacı pay sahibi ile şirket arasında dava giderleri ve vekalet ücreti hâkim tarafından hakkaniyete göre paylaşılacaktır.

⁴ DİNÇ, Serhan, Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu, Seçkin Yayınevi, 2. Güncellenmiş Bası, Ankara, 2018, s. 145; ÇELİK, Aytekin, Ticaret Hukuku, Seçkin Kitapevi, 8. Bası, Ankara 2018, s. 253; ARSLAN 11-35.

⁵ ÇELİK, s. 252; Yarg. 11. HD. 2015/14405 E., 2016/6410 K. 9.6.2016 T. "Dava; davacıların ortağı bulunduğu dava dışı anonim şirket yönetim kurulu üyelerine karşı açılmış sorumluluk davasıdır. İleri sürülen davacıların zarara uğradığı bildirilen hususlar dolaylı zarar olduğundan pay sahiplerinin zarara uğraması halinde 6102 Sayılı TTK'nın 555/1 maddesi gereğince tazminatın ancak şirkete ödenmesini isteyebilecekleri, davacıların ise tazminatın doğrudan kendilerine ödenmesini talep ettiği gerekçesiyle davanın reddine karar verilmesi yerinde ise de açıklanan esas sermayenin artırılması sonrasında nakdi sermayenin 1/4 ünün nakden ödenmek durumunda kalınması, bakiye kısmın ödenmesi için de davalı yönetim kurulu üyelerinin 15 günlük gibi kısa bir süre tanınmaları sebebiyle davacıların zarar gördüğü iddiası, doğrudan zarar niteliğinde bulunup, davacılar tarafından varsa belirlenen zararın tazminini talep edilebilecektir. Bu suretle, ileri sürülen işbu iddia hakkında gösterilen delillerin toplanarak sonucuna göre karar verilmesi gerekir". (Çevrimiçi: 28.03.2019, www.kazanci.com)

⁶ BİLGİLİ, Fatih/DEMİRKAPI, Ertan, Ticaret Hukuku Bilgisi, Dora Yayınevi, 15. Baskı, Bursa 2019, s. 301.

⁷ AKDAĞ GÜNEY, Necla, Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu, 1. Bası, İstanbul 2008, s. 111.

⁸ TTK m. 553 gerekçesi; KAYAR, İsmail, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na Göre Ticaret Hukuku, Seçkin Yayınevi, Güncellenmiş 5. Bası, İstanbul 2018, s. 461-462.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda alacaklıların sorumluluk davası açma hakları ise şirketin iflas etmesi şartına bağlanmıştır. Bu husus 556. maddede belirtilmiştir. Şirketin iflası halinde de doğrudan zarara uğrayan olarak sorumluluk davasının davacısı şirket olacağı için iflas durumunda sorumluluk davasını iflas idaresi açabilecektir.

2.2. Pasif Dava Ehliyeti

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 553. ve 554. maddelerinde sorumlular düzenlenmiştir. Bu bağlamda 553. maddede yönetim kurulu üyelerinin, yöneticilerin pasif dava ehliyeti olduğu belirtilmiştir⁹. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda pasif dava ehliyeti 6762 sayılı eski Türk Ticaret Kanunu sisteminin aksine, sayma yoluyla hüküm altına alınmıştır.

İşbu madde hükmü yönetim kurulu üyeleri hakkında da geçerlidir. İlgili maddenin 3. fıkrasında illiyet bağı düzenlenmiştir. Hükümde açıkça bir kimsenin kontrolü dışında gelişen kanuna veya esas sözleşmeye aykırılıklar ve yolsuzluklar varsa illiyet bağı yoktur anlamı çıkmaktadır. Bu bağlamda zarar ve kusur arasındaki illiyet bağının kanıtlanması halinde yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu doğacaktır.

3. Yönetim Kurulu Üyeleri ile Anonim Şirket Tüzel Kişiliği Arasındaki İlişkinin Hukuki Niteliği

Yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğunun şartlarını belirleyebilmek için öncelikle şirket ile yönetim kurulu üyeleri arasındaki ilişkinin hukukî niteliğini tespit etmek gerekir.

Şirket yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu denildiği zaman bunun şu iki anlamı kastedilir. Birinci manada sorumluluğun münferit olarak yönetim kurulu üyelerine isnat edilmesi imkânı anlaşılır. Yani, kanun veya esas sözleşmenin kendilerine yüklediği görevleri kusurlu olarak ifa etmeyen yönetim kurulu üyeleri, bu

⁹ ÇELİK, s. 253.

fiillerinin sebebiyet verdiği zararlardan dolayı sorumludurlar ve bu zararını tazmin etmekle yükümlüdürler¹⁰.

İkinci manada, yönetim kurulu üyelerinin bu sorumluluğu; sınırsız (tüm malvarlığı ile) şahsi ve diğer üyelerle birlikte müteselsil sorumluluktur. Şirket yönetim kurulu üyeleri birden çok kişinin aynı zararını tazminle yükümlü olmaları halinde, bunlardan her biri, kusuruna ve durumun gereklerine göre, zarar şahsen kendisine yükletilebildiği ölçüde, bu zarardan diğerleriyle birlikte müteselsilen sorumlu olurlar¹¹. Bu yönüyle anılan hüküm farklılaştırılmış teselsül ilkesini benimsemiştir¹². Maddenin metninde de açıkça anlaşıldığı üzere, yönetim kurulu organ olarak değil, yönetim kurulunun her bir üyesi münferit olarak şahsen ortaya çıkan zarardan sorumludur.

Bu kapsamda şirket tüzel kişiliği ile yönetim kurulu üyeleri arasındaki sözleşmenin niteliği konusundaki görüşlerin özetle bildirilmesi yerinde olacaktır.

Vekalet akdi görüşünü savunanlara göre; anonim şirketlerde yönetim ve temsil görevi, şahıs şirketlerindeki aksine pay sahibi olma niteliğinden kaynaklanmaktadır. Bu sıfat şirket ile yönetim kurulu üyesi arasında yapılan sözleşme ile kazanılmakta, yönetim ve temsil yetkisi ve borcu da bu sözleşmenin hükümleri gereğince üstlenilmektedir. Genel kurulca yönetim kurulunun seçimi ve bunun üye tarafından kabulü ile kurulan sözleşmenin şartlarını, taraflar serbestçe kararlaştırabilirler. Üyeye verilecek ücret miktarı ve diğer iş görme şartları sözleşme ile tayin olunabilir.

Şirket ile yönetim kurulu üyeleri arasındaki sözleşme, başka türlü kararlaştırılmamışsa, bir vekâlet akdidir. Vekâlet akdinde vekil, ücretsiz veya ücretli olarak, müvekkile ait işin yürütülmesi veya bir hizmetin ifasını sonuç (başarı şartı) sorumluluğu, olmaksızın onun talimatları dairesinde ancak ona tabi olmaksızın, taahhüt eder (TBK.m.502)

Diğer bir görüş ise, yönetim kurulu üyeleri tüm mesailerini şirketin yönetimine tahsis ettiklerinden, müdürlük ve yönetim kurulu üyeliğini birlikte yürüttüklerinden,

¹⁰ ÇELİK, s. 254. KAYAR, s. 462.

¹¹ SUMER, s. 264.

¹² BİLGİLİ/DEMİRKAPILI, s. 301; HELVACI, Mehmet, Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyesinin Hukuki Sorumluluğu B. 2, İstanbul 2001, s. 31.

yönetim kurulu üyeleri ile şirket arasındaki hukuki ilişkinin hizmet sözleşmesi niteliğinde olduğunu savunmaktadır.

Bir başka görüşe göre, şirket ile yönetim kurulu üyeleri arasındaki ilişki, genel kurulun seçim kararı üzerine kurulduğundan vekaletin muhtevasını da, üyeler, serbestçe tayin etme imkanı bulunmadığından, ortada “sui generis contractus” (kendine özgü yapısı olan) bir sözleşme mevcuttur.

Görüşümüze göre ise, şirket ile yönetim kurulu üyeleri arasındaki sorumluluğun kaynağı sui generis contractus bir sözleşme niteliğinden kaynaklanmaktadır. Her olayın durumuna göre inceleme yapılarak vekalet sözleşmesinin mi hizmet sözleşmesinin mi ağır bastığı değerlendirilmelidir. Ancak uygulamada daha çok vekalet sözleşmesinden kaynaklanan bir sorumluluk olduğu kabul edilmektedir.

4. Yönetim Kurulu Üyelerinin Akdi Hukuki Sorumluluğunun Şartları

4.1. Genel Olarak Akdi ve Haksız Fiil Hukuki Sorumluluğunun Şartları

Yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğunun, Yüksek Mahkemelerce ve doktrinin büyük çoğunluğu tarafından vekalet sözleşmesinden doğduğu kabul edildiğinden, sözleşmeden doğan bir hukuki sorumluluktur. Yönetim kurulu ve diğer yöneticilerin fiilleri, ceza hukuku açısından suç teşkil ediyorsa, haksız fiil hükümleri ayrıca uygulanabilecektir¹³.

Bu tespitlere göre, yönetim kurulu üyeleri hakkında açılacak sorumluluk davaları ya sözleşmesel sorumluluğa veya haksız fiil sorumluluğuna ilişkin esaslara göre açılabilir.

¹³ İstanbul BAM 14. HD. 2018/409 E. 2018/1140 K. 18.10.2018 T. “Anonim şirket ile yönetim kurulu arasındaki hukuki ilişki, genel olarak “vekalet akdi” olduğu kabul edilmektedir. Yönetim kurulu üyelerinin, yasa ve esas sözleşmenin yüklediği görevlerin ihlali sonucunda şirkete zarar vermesi, akdin ihlali sonucunu doğurur. Şirketin zarar görmesi halinde, tüzel kişi olarak bizzat şirketin kendi organına karşı sorumluluk davası açmasına karar verilmesi sorunu ortaya çıkar. Bir veya birkaç yönetim kurulu üyesinin aleyhine dava açılabilmesine ilke olarak halen görevde bulunan yönetim kurulu karar verir ve şirketin yasal temsilcisi olarak da davayı açar. Yönetim kurulu üyelerinin tümü aleyhine sorumluluk davası açılması söz konusu ise, bu takdirde davayı yine şirket açabilir. Ancak şirketin ihmali veya sorumluların şirkete hâkim olmaları sebebiyle davayı açmamları durumunda, doğrudan veya dolaylı zararın varlığında bunun tazminine dair davayı her pay sahibi açabilir. Pay sahibinin zararı dolaylı ise, hükmolunacak tazminatın şirkete ödenmesini talep etmesi gerekir”. (Çevrimiçi: 28.03.2019, www.kazanci.com)

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda anonim şirket yönetim kurulu sorumlulukları halleri belirtilmiştir. 553. Maddede “*Kurucular, yönetim kurulu üyeleri, yöneticiler ve tasfiye memurları, kanundan ve esas sözleşmeden doğan yükümlülüklerini "kusurlarıyla" ihlal ettikleri takdirde, hem şirkete hem pay sahiplerine hem de şirket alacaklılarına karşı verdikleri zarardan sorumludurlar.*” denilmiştir. Böylelikle madde metnine göre yönetim kurulu üyeleri, kanundan ve esas sözleşmeden yükümlülüklerini kusurlarıyla ihlal ettikleri takdirde hem şirkete hem pay sahiplerine hem de şirket alacaklılarına karşı verdikleri zararlardan sorumludurlar¹⁴.

Madde metninde açıkça kanun veya esas sözleşmeye aykırılığın varlığını aradığından, zarar meydana gelse dahi kanun veya esas sözleşmeye aykırılık yoksa anonim şirket yönetim kurulu sorumlulukları doğmaz¹⁵. Yönetim kurulunun sorumluluğunun doğabilmesi için zarar, hukuka aykırılık, kusur ve illiyet bağı şartlarının birlikte gerçekleşmesi gerekmektedir.

Anonim şirket yönetim kurulu sorumlulukları söz konusu olması için kusur şart olup, her türlü kusur zararın doğumu için yeterlidir. Ancak, kusurları ispatlanamayan davalılar, sorumluluktan kurtulacaktır¹⁶.

5. Sorumluluk Davası Açılma Kararı

6762 sayılı eski Türk Ticaret Kanunu'nun 341. maddesi, 6102 sayılı yeni Türk Ticaret Kanunu'nda karşılığını bulmamış ve yeni kanunda sorumluluk davasının açılmasına dair açık bir hüküm bulunmamaktadır¹⁷.

Bu kapsamda mevcut kanun maddeleri üzerinden genel kurulun ve yönetim kurulunun görev ve yetkilerini düzenleyen hükümlerden hareketle davanın açılma kararında görev ve yetkinin belirlenmesi yoluna gidilebilir.

6102 sayılı yeni Türk Ticaret Kanunu'nun 408. maddesi incelendiğinde, sorumluluk davası açılmasında genel kurulu “*açıkça*” yetki verilmediği görülmektedir. Bu nedenle sorumluluk davası açma hakkının yönetim kurulunun

¹⁴ KAYAR, s. 463.

¹⁵ SUMER, Ayşe, Ticaret Hukuku (Ders Kitabı), Beta Yayınevi, Güncelleştirilmiş 2. Bası, İstanbul 2018, 2. 263.

¹⁶ KAYAR, s. 465.

¹⁷ ARSLAN, s. 11-35.

yetkisinde bırakıldığı düşünölebilecektir. Zira TTK'nun 374. Maddesinde “*Yönetim kurulu ve kendisine bırakılan alanda yönetim, kanun ve esas sözleşme uyarınca genel kurulun yetkisinde bırakılmış bulunanlar dışında, şirketin işletme konusunun gerçekleştirilmesi için gerekli olan her çeşit iş ve işlemler hakkında karar almaya yetkilidir.*” demektir.

Ancak bu durumda yönetim kurulunun tamamı veya bir kısım üyelerine karşı sorumluluk davası açılmasında menfaat çatışmasına neden olabileceği gibi sorumluluk davalarının açılmamasına da neden olabilecektir.

Bununla birlikte yönetim kurulunun sorumlulukların düzenlendiği hükümlerden farklı bir bölümde TTK'nun 479-3/c hükmünde oyda imtiyaz hakkının kullanılmayacağı haller arasında sorumluluk davası açılmasını da saymıştır. Bu doğrultuda açık bir hüküm bulunmasa da davanın genel kurulun oyda imtiyaz hakkı olmadan genel kurulun alacağı kararla sorumluluk davasının açılacağı sonucu ortaya çıkmaktadır. Şirket adına sorumluluk davası açılmasına genel kurul basit yetersayılarla karar verilir¹⁸.

6. Sorumluluk Davasında Şirketin Temsili

6102 sayılı yeni Türk Ticaret Kanunu'nda sorumluluk davasında şirketin temsiline dair özel bir düzenleme bulunmamaktadır. Bu nedenle genel görevli ve yetkili organ olan yönetim kurulunun şirket adına dava açma yetkisine sahip olduğunu söylemek mümkündür. Ancak bu genel durum şirketin yönetim kuruluna veya üyelerine karşı açacağı davalarda zorluklara ve hatta imkansızlıklara neden olabilecektir¹⁹.

6.1. Yönetim Kurulunun Temsil Yetkisinin Kabul Edildiği Haller

Yönetim kurulunun bir veya birkaç üyesine karşı sorumluluk davası açıldığında şirketi görevde bulunan yönetim kurulu temsil edebilecektir. Sorumluluk davası açılan üye sayısının azlığı halinde yönetim kurulunun şirketi temsilinde herhangi bir olumsuzluk doğmayacaktır.

6.2. Yönetim Kurulunun Temsil Yetkisinin Kabul Edilmediği Haller

¹⁸ KAYAR, s. 464.

¹⁹ ARSLAN, s. 11-35.

Görevdeki yönetim kurulu üyelerinin tamamına dava açılması gerektiği hallerde dava açılmasında olduğu gibi şirketin dava da temsilinde de şirket ile üyeler arasında menfaat çatılmasının ortaya çıkacağı kuşkusuzdur. Ancak buradaki tek sorun menfaat çatışması olmayıp yönetim kurulunun bir davada aynı anda davacı ve davalı tarafı temsil etmesi usul hukuk açısından da mümkün görünmemektedir.

Aynı sorunlar tek kişilik yönetim kurulunun bulunduğu şirketlerde de yaşanabilecektir.

Bu durumda Türk hukukuna göre yönetim kurulunun şirketi temsil etmesinin mümkün bulunmadığı durumlarda sorumluluk davasında temsili TMK 426/3 maddesi gereğince mahkemece atanacak olan temsil kayyımı tarafından gerçekleştirileceği kabul edilmektedir. TMK'nun 426/3 maddesinde, "Yasal temsilcinin görevini yerine getirmesine bir engel" varsa temsil kayyımı atanabilir²⁰.

Böylelikle şirketin temsili konusunda yaşanabilecek olan menfaat çatışmasının ve hukuki imkansızlıkların önüne geçilebilecektir.

7. Sorumluluk Davasında Uygulanacak Usul Kuralları

7.1. Görev

Yönetim kurulu üyelerine karşı açılacak olan sorumluluk davaları, TTK'da düzenlenmiştir. TTK'nun 4. Maddesi gereğince işbu kanunda düzenlenen hususlar mutlak ticari dava niteliğinde olduğundan davalar asliye ticaret mahkemelerinde görülecektir.²¹

7.2. Yetki

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun yetkili mahkeme başlıklı 561. Maddesinde "*Sorumlular aleyhinde şirketin merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesinde dava açılabilir.*" demektedir.

²⁰ KAYAR, s. 465, ARSLAN, s. 11-35.

²¹ ÇELİK, s. 254.

Kanun metninde geçen “*dava açılabilir*” ibaresi düzenlemenin kesin yetki kuralı içermediği göstermektedir. Bu bağlamda genel yetki kuralı da geerlidir²².

²² Yarg. 11. HD. 2013/11633 E. 2013/16010 K. 18.9.2013 T. “Dava, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 553. maddesi hükmü uyarınca Şirket alacaklısı olan davacı Şirketin, dava dışı borçlu Şirket yöneticisine karşı açtığı sorumluluk davasıdır. Bu davalarda, T.T.K.nın 561. maddesine göre Şirket merkezinin bulunduğu yer mahkemesi de yetkili ise de,anılan maddede "... dava açılabilir" denmekte olup, bu da düzenlenen yetkinin kesin yetki olmadığını göstermektedir. Burada, seçimlik yetki sözkonusudur. Mahkemece açıklanan bu hususlar gözden kaçırılarak yetki kuralının kesin yetki olduğundan bahisle yetkisizlik kararı verilmesi doğru olmamıŐtır.” (evrimii: 01.04.2019, www.yargitay.gov.tr)

SONUÇ

Anonim şirketlerde temsil yetkisini kullanan yönetim kurulunun görev ve yetkileri kapsamında yaptıkları hukuki işlemlerden ve şirketi temsil sırasında 3. kişilere karşı işledikleri haksız fillerden dolayı şirketin doğrudan zarara uğraması ihtimali vardır. Bu durumda anonim şirket yönetim kurulu üyelerine karşı açacağı dava ile yönetim kurulu üyelerini kusurlarıyla vermiş oldukları zarardan müteselsilen sorumlu tutabilecektir.

Açılacak olan sorumluluk davasında yönetim kurulu üyelerinin bir veya bir kısmı sorumluluk davasında taraf olacağından şirketi temsili konusunda davacı sıfatı yine dava açılmayan yönetim kurulu üyelerinde olacaktır. Ancak tek kişilik yönetim kurulu olan veya yönetim kurulunun tamamı ya da çoğunluğuna karşı açılacak olan sorumluluk davasında şirketin temsili noktasında “temsil kayyımı” atanabilecektir. Böylelikle şirketin temsili noktasında menfaat çatışması ve hukuki imkansızlığın önüne geçilebilecektir.

Açılacak olan sorumluluk davasında görevli mahkeme asliye ticaret mahkemesi olup yetkili mahkeme şirketin merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesi olabileceği gibi bu yetki kesin yetki olmadığından genel yetki kuralı gereğince de dava açılabilir.

KAYNAKÇA

AKDAĞ GÜNEY, Necla, Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu, 1. Bası, İstanbul, 2008.

ARSLAN, İbrahim, Anonim Şirket Yönetim Kurulu Aleyhine Sorumluluk Davası Açılması Kararı Ve Açılacak Davada Şirketin Temsili, Başkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Temmuz 2016, Cilt 2, Sayı 2.

BİLGİLİ, Fatih/DEMİRKAPI, Ertan, Ticaret Hukuku Bilgisi, Dora Yayınevi, 15. Baskı, Bursa 2019.

ÇEKER, Mustafa, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na Göre Ticaret Hukuku, Karahan Kitapevi, Yenilenmiş 8. Bası, Adana 2014.

ÇELİK, Aytekin, Ticaret Hukuku, Seçkin Kitapevi, 8.Bası, Ankara 2018.

ÇAMOĞLU, Ersin, Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu, Vedat Kitapçılık, 3. Bası, İstanbul 2010.

DİNÇ, Serhan, Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu, Seçkin Yayınevi, 2. Güncelleştirilmiş Bası, Ankara 2018.

DİNÇ, Serhan, Ticaret Hukuku Bilgisi, Seçkin Yayınevi, İstanbul 2017.

HELVACI, Mehmet, Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyesinin Hukuki Sorumluluğu B. 2, İstanbul 2001.

KAYAR, İsmail, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na Göre Ticaret Hukuku, Seçkin Yayınevi, Güncellenmiş 5. Bası, İstanbul 2018.

SUMER, Ayşe, Ticaret Hukuku (Ders Kitabı), Beta Yayınevi, Güncelleştirilmiş 2. Bası, İstanbul 2018.

www.kazanci.com

www.yargitay.gov.tr